

ældelige efter dansk ret, idet forbrydelser omfattet af straffelovsbestemmelser med fængsel på livstid som strafmaksimum også er uforældelige. Nogle overtrædelser, f.eks. voldtægt og grov legemsbeskadigelse, har imidlertid en strafferamme med et tidsbestemt maksimum, og er derfor forældelige efter bestemmelsen i straffelovens § 93.

På den baggrund har rådet foreslået, at der som § 93 a indsættes en bestemmelse, hvorefter der ikke indtræder forældelse, når den konkrete lovovertrædelse er omfattet af en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken strafansvaret er uforældeligt. Herved sikres det, at en sådan overtrædelse også efter dansk ret er uforældelig, selv om lovovertrædelsen har tilknyttet en strafferamme med et tidsbestemt strafmaksimum.

Straffelovrådet har ikke i øvrigt fremsat bemærkninger til Brydesholt-udvalgets forslag.

Om Straffelovrådets overvejelser henvises nærmere til betænkning nr. 1441/2004, side 21 f og 48 f.

2.4. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets forslag om ændring af straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, hvorved særreglen, der lader forældelsesfristen afhænge af, om den konkrete forskyldte straf er en bødestraf, ophæves. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, samt bemærkningerne hertil.

Justitsministeriet er endvidere enig i Brydesholt-udvalgets forslag om særregler for forældelse af skatte-, told-, afgifts- og tilskudslovovertrædelser. Lovforslaget er med de af Straffelovrådet foreslåede redaktionelle ændringer udformet i overensstemmelse hermed. Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet vil fremsætte et lovforslag på baggrund af Brydesholt-udvalgets forslag til en ny formulering af straffelovens §§ 289, 289a og 296 m.fl., jf. betænkning nr. 1396/2001 og betænkning nr. 1415/2002. Den foreslåede affattelse af § 93, stk. 2 og 3, skal ses i lyset heraf, og det foreslås desuden på den baggrund, at de foreslåede ændringer af forældelsesbestemmelserne træder i kraft samtidig med de foreslåede ændringer af straffelovens §§ 289, 289a og 296 m.fl., jf. lovforslagets § 2. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

Endvidere kan Justitsministeriet tilslutte sig Straffelovrådets forslag om indsættelse af en ny § 93 a, der sikrer, at der ikke indtræder forældelse af lovovertrædelser, som ifølge mellemfolkelig overenskomst er uforældelige. Herved sikres det f.eks., at det ikke kan blive nødvendigt at lade dansk militærpersonel retsforfølge ved Den Internationale Straffedomstol på

grund af forældelse, men at Danmark i stedet har mulighed for selv at strafforfølge ved danske domstole. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, samt bemærkningerne hertil.

3. Forældelsesafbrydelsens form

3.1. Gældende ret

Det følger af straffelovens § 94, stk. 1, at forældelsesfristen som udgangspunkt regnes fra det tidspunkt, hvor den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt. Forældelsesfristen skal dog først regnes fra en følges eller begivenheds indtræden, når strafbarheden afhænger af eller påvirkes af en indtrådt følge eller senere begivenhed, jf. stk. 2. Derudover følger der af straffelovens § 94, stk. 3 og 4, en række særregler for tidspunktet for forældelsesfristens start.

Af § 94, stk. 5, 1. pkt., følger, at forældelsesfristen som udgangspunkt afbrydes ved ethvert rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen. Bestemmelsen fortolkes således, at den ikke alene omfatter rettens handlinger, men også de skridt, som anklagemyndigheden iværksætter i dette øjemed, f.eks. rettens modtagelse af anklageskrift eller begæring om efterforskningsforhør. Rettergangsskridt under efterforskningen kan også afbryde forældelsesfristen, f.eks. sigtelse i grundlovsforhør eller begæring om ransagning.

Anmodning om forsvarerbeskikkelse kan desuden være et fristafbrydende rettergangsskridt, herunder i tilfælde, hvor forsvarerbeskikkelsen iværksættes på sigtedes foranledning. Det gælder dog kun, når anmodningen fremsættes af en sigtet person. Anmodning om forsvarerbeskikkelse for en person, der »senere måtte blive mistænkt eller sigtet«, f.eks. efter retsplejelovens § 731 a om forsvarerbeskikkelse ved videoafhøring, er ikke fristafbrydende. Fristafbrydende er anmodning om rettergangsskridt, der fremsættes, når en konkret identificeret person sigtes for forbrydelsen.

Straffelovens § 94, stk. 5, 2. og 3. pkt., indeholder to undtagelser fra hovedreglen om fristafbrydelse ved rettergangsskridt. Begge undtagelser retter sig mod sager, der kan afgøres med bøde.

Den første undtagelse angår sager, der efter retsplejeloven kan afgøres ved vedtagelse af bødeforelæg udferdige af politiet. I disse tilfælde afbrydes forældelsesfristen, når sigtede gøres bekendt med forelægget.

Den anden undtagelse omfatter øvrige tilfælde, hvor straf for en overtrædelse kan pålægges af en administrativ myndighed. Her afbrydes forældelsesfristen, når den pågældende gøres bekendt med, at vedkommende er sigtet for overtrædelsen.